

ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Орхон аймгийн Эрх бүжинхэн цэцэрлэгийн 2022 санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ОРА-2023/75/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn
Эрдэнэт хот

2023 он

Орхон аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга,
тэргүүлэх аудитор: Ц.Нармандах
Утас: 70353088 Цахим хаяг: narmandakhts@audit.gov.mn

Аудитын менежер: Б.Буян-Ундрах
Утас: 70355805 Цахим хаяг: buyanundrakhb@audit.gov.mn

Аудитор: Б.Бямбатогтох
Утас: 70357955 Цахим хаяг: byambatogtokhb@audit.gov.mn

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Нэг. Хараат бус аудиторын дүгнэлт

ОРХОН АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

61033 Орхон аймаг, Баян-Өндөр сум,
Урт булаг баг, Ханддоржийн
гудамж, Утас/Факс: 70359826
Цахим шуудан: orkhon@audit.gov.mn

2023.02.24 № 78
танай _____-ны № _____-т

ОРХОН АЙМГИЙН
ЭРХ БҮЖИНХЭН
ЦЭЦЭРЛЭГИЙН ЭРХЛЭГЧ
Р.САРАНТУЯА ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Орхон аймгийн Эрх бүжинхэн цэцэрлэгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Орхон аймгийн Эрх бүжинхэн цэцэрлэгийн 2022 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Улсын төсвөөс 270,243.7 мянган төгрөг, орон нутгийн төсвөөс 1 төсөл, хөтөлбөрийн зардлын санхүүжилт 44,143.0 мянган төгрөг, нийт 314,386.7 мянган төгрөгийн орлого төвлөрснөөс, 278,763.2 мянган төгрөгийг үйл ажиллагааны зардалд зарцуулж, 9,033.9 мянган төгрөгийг орон нутгийн төсөвт буцаан төвлөрүүлж, байгууллагын харилцах дансанд 26,589.6 мянган төгрөгийн эцсийн үлдэгдэлтэй, төсвийн гүйцэтгэл 88.7 хувьтай байна.

Аудитын гол асуудал

Боловсролын байгууллага гүйцэтгэлд суурилсан төсвөөр санхүүжих болсноор сургуулийн өмнөх боловсрол олгох хөтөлбөрөөс хэрэгжүүлэх арга хэмжээ 7 болж,

D:\my doc\alban bichig\2023-A4.doc

зардлын зүйл анги багасаж, ихэнх зардал бараа үйлчилгээний бусад зардлаас зарцуулах болсон байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Байгууллагын 2022 оны гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг 4 зорилтын хүрээнд 65 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр аймгийн Боловсрол, шинжлэх ухааны газрын даргатай байгуулж, хэрэгжилтийг 91 хувьтай гэж үнэлсэн байна.

Тухай аудитыг хийх явцад аудитын дүгнэлт, тайлантай холбогдуулан аудит гүйцэтгэж буй төрийн аудитын албан хаагчид аливаа этгээдийн нөлөөлөл, мэдээллийн нууцлал, ёс зүйтэй холбоотой холбогдох хуулийн дагуу мэдэгдлүүдийг гарган баталгаажуулсан болно.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,
ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

Ц.НАРМАНДАХ

Хоёр. Аудит хийсэн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэл

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>34,989,564.00</u>	<u>63,411,214.52</u>
31	МӨНГӨН ХӨРӨНГӨ	-	26,589,550.52
312	Банкинд байгаа бэлэн мөнгө	-	26,589,550.52
3121	Төгрөг	-	26,589,550.52
31211	Төрийн сангийн харилцах	-	26,589,550.52
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	34,989,564.00	36,821,664.00
351	Түүхий эд материал	34,989,564.00	36,718,164.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	34,989,564.00	36,718,164.00
354	Хангамжийн материал	-	103,500.00
35410	Бичиг хэргийн материал	-	103,500.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН	<u>354,185,410.20</u>	<u>347,348,039.24</u>
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	354,185,410.20	347,348,039.24
392	Биет хөрөнгө	280,622,076.76	273,859,705.77
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	274,739,898.01	274,739,898.01
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(24,994,707.47)	(37,687,690.75)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	23,046,178.81	42,035,745.81
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(17,922,916.00)	(6,245,081.41)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	52,863,244.00	32,045,980.00
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(27,109,620.59)	(31,029,145.89)
393	Биет бус хөрөнгө	73,563,333.44	73,488,333.47
39301	Програм хангамж	400,000.00	400,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл	(266,666.56)	(341,666.53)
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	73,430,000.00	73,430,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II	<u>389,174,974.20</u>	<u>410,759,253.76</u>
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР	<u>578,746.96</u>	<u>-</u>
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	578,746.96	-
413	Өглөг	578,746.96	-
41310	Ажилчидтай холбогдсон өглөг	578,746.96	-
5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН	<u>315,166,227.24</u>	<u>337,329,253.76</u>
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	315,166,227.24	337,329,253.76
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	315,166,227.24	337,329,253.76
512	Хуримтлагдсан үр дүн	303,731,439.23	325,894,465.75
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	303,731,439.23	(85,443,534.97)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-	411,338,000.72
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	11,434,788.01	11,434,788.01
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V	<u>315,744,974.20</u>	<u>337,329,253.76</u>

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	346,750,795.00	720,782,574.20
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	92,170,895.00	406,395,874.20
120	Нийтлэг татварын бус орлого	92,170,895.00	5,155,100.00
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	92,170,895.00	5,155,100.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	-	5,155,100.00
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Үндсэн хөрөнгө	91,437,595.00	361,778,710.20
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого-Бараа материал	733,300.00	39,462,064.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	254,579,900.00	314,386,700.00
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	232,042,300.00	270,243,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	270,243,700.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	232,042,300.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	635,000.00	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	285,000.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	260,000.00	-
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	90,000.00	-
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	21,902,600.00	44,143,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	21,902,600.00	44,143,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН	273,107,873.91	309,444,573.48
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	273,107,873.91	309,444,573.48
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	257,691,304.76	300,410,626.82
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	196,296,607.48	213,157,207.00
210101	Үндсэн цалин	126,977,790.81	165,740,818.00
210102	Нэмэгдэл	51,974,563.27	35,693,563.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,470,600.00	472,950.00
210104	Урамшуулал	15,873,653.40	11,249,876.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	24,831,086.69	26,093,970.52
210201	Тэтгэврийн даатгал	17,384,823.92	18,029,691.73
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,936,424.57	2,121,221.15
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,549,239.68	1,696,976.87
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	354,308.69	380,137.15
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,606,289.83	3,865,943.62
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	6,544,739.64	8,939,673.34
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,886,217.57	4,274,590.96
210302	Түлш, халаалт	2,512,615.27	2,038,006.38
210303	Цэвэр, бохир ус	1,145,906.80	2,627,076.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	4,497,094.00	6,409,000.00
210401	Бичиг хэрэг	2,010,294.00	3,107,500.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	128,800.00	389,400.00

210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,763,300.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	551,100.00	2,448,700.00
210407	Аж ахуйн материал худалдан авах зардал	43,600.00	315,000.00
210408	Бараа материал акталсны зардал	-	148,400.00
2105	Нормативт зардал	6,679,074.00	19,226,605.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	45,400.00	-
210502	Хоол, хүнс	6,538,674.00	19,226,605.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	95,000.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,382,000.00	1,141,300.00
210604	Урсгал засвар	1,382,000.00	1,141,300.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	444,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	444,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	17,460,702.95	24,998,870.96
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	125,000.00	2,868,800.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	311,400.00	2,544,300.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	17,024,302.95	19,585,770.96
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	15,416,569.15	9,033,946.66
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	12,615,860.36	9,033,946.66
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	12,615,860.36	9,033,946.66
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2,800,708.79	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,800,708.79	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)	<u>73,642,921.09</u>	<u>411,338,000.72</u>
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН	6,737,320.00	-
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал	869,800.00	-
225007	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зардал	5,867,520.00	-
4	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ҮР ДҮН (4)=(145-225)	(6,737,320.00)	-
5	НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)	<u>66,905,601.09</u>	<u>411,338,000.72</u>

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ		
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)	<u>254,640,924.00</u>	<u>314,386,700.00</u>
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	<u>254,640,924.00</u>	<u>314,386,700.00</u>
1310	Улсын төвлөрсөн төсвөөс	232,042,300.00	270,243,700.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	-	270,243,700.00
131007	Тусгай зориулалтын шилжүүлгээс санхүүжих	232,042,300.00	-
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	635,000.00	-
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	285,000.00	-
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	260,000.00	-

131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	90,000.00	-
131106	Төсвийн урамшуулал		
1320	Орон нутгийн төсвөөс санхүүжих	21,902,600.00	44,143,000.00
132001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт /орон нутгийн төсөвт байгууллага/	21,902,600.00	44,143,000.00
1340	Нийгмийн даатгалын сангийн төсвөөс санхүүжих	61,024.00	-
134001	Нийгмийн даатгалын сангаас санхүүжих	61,024.00	-
2	НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)	254,640,924.00	287,797,149.48
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	254,640,924.00	287,797,149.48
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	239,163,330.85	278,763,202.82
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	195,717,860.52	213,735,953.96
210101	Үндсэн цалин	126,399,043.85	166,319,564.96
210102	Нэмэгдэл	51,974,563.27	35,693,563.00
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,470,600.00	472,950.00
210104	Урамшуулал	15,873,653.40	11,249,876.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	24,831,086.69	26,093,970.52
210201	Тэтгэврийн даатгал	17,384,823.92	18,029,691.73
210202	Тэтгэмжийн даатгал	1,936,424.57	2,121,221.15
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,549,239.68	1,696,976.87
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	354,308.69	380,137.15
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	3,606,289.83	3,865,943.62
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	6,544,739.64	8,939,673.34
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,886,217.57	4,274,590.96
210302	Түлш, халаалт	2,512,615.27	2,038,006.38
210303	Цэвэр, бохир ус	1,145,906.80	2,627,076.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	1,175,394.00	1,067,000.00
210401	Бичиг хэрэг	168,894.00	-
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	128,800.00	-
210404	Ном, хэвлэл	49,400.00	-
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	686,300.00	-
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	142,000.00	1,067,000.00
2105	Нормативт зардал	6,646,550.00	19,226,605.00
210501	Эм, бэлдмэл, эмнэлгийн хэрэгсэл	330,400.00	-
210502	Хоол, хүнс	5,880,650.00	19,226,605.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	435,500.00	-
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	2,742,000.00	1,141,300.00
210604	Урсгал засвар	2,742,000.00	1,141,300.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	-	444,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	-	444,000.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,505,700.00	8,114,700.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	125,000.00	4,964,700.00
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	1,380,700.00	3,150,000.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	15,477,593.15	9,033,946.66

2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	61,024.00	-
213202	Нийгмийн даатгалын тэтгэвэр, тэтгэмж	61,024.00	-
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлөн захирагчдад олгох татаас, санхүүжилт	12,615,860.36	9,033,946.66
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	12,615,860.36	9,033,946.66
2135	Төсвийн захирагчдаас олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	2,800,708.79	-
213503	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,800,708.79	-
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)	-	26,589,550.52
5	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)	560,000.00	-
22	ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ	560,000.00	-
2200	Дотоод эх үүсвэрээр	560,000.00	-
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	560,000.00	-
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)	(560,000.00)	=
	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	-
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ	-	=
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (8)=(3)+(6)+(7)	(560,000.00)	26,589,550.52
10	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	-	26,589,550.52

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооний нийт дүн
C01	2018 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	73,430,000.00	11,434,788.01	303,731,439.23	388,596,227.24
C03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	73,430,000.00	11,434,788.01	303,731,439.23	388,596,227.24
C07	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	(82,187,935.80)	(82,187,935.80)
C08	2019 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	73,430,000.00	11,434,788.01	221,543,503.43	306,408,291.44
D01	2020 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	73,430,000.00	11,434,788.01	221,543,503.43	306,408,291.44
D02	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт	-	-	(389,174,974.20)	(389,174,974.20)
D03	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	73,430,000.00	11,434,788.01	(167,631,470.77)	(82,766,682.76)
D08	Тайлант үеийн үр дүн	-	-	411,338,000.72	411,338,000.72
D09	2020 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	73,430,000.00	11,434,788.01	243,706,529.95	328,571,317.96

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Эдийн засгийн ангилал	Үзүүлэлт	Тайлант оны		Зөрүү	Гүйцэтгэлийн хувь
		Батлагдсан төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл		
1	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл				
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	360,263,000.00	287,797,149.48	72,465,850.52	79.89
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	360,263,000.00	287,797,149.48	72,465,850.52	79.89
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	360,263,000.00	278,763,202.82	81,499,797.18	77.38
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	266,402,700.00	213,735,953.96	52,666,746.04	80.23
210101	Үндсэн цалин	215,076,100.00	166,319,564.96	48,756,535.04	77.33
210102	Нэмэгдэл	37,560,900.00	35,693,563.00	1,867,337.00	95.03
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	1,254,000.00	472,950.00	781,050.00	37.72
210104	Урамшуулал	12,511,700.00	11,249,876.00	1,261,824.00	89.91
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	33,560,600.00	26,093,970.52	7,466,629.48	77.75
210201	Тэтгэврийн даатгал	22,904,400.00	18,029,691.73	4,874,708.27	78.72
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,664,100.00	2,121,221.15	542,878.85	79.62
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,131,200.00	1,696,976.87	434,223.13	79.63
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	532,800.00	380,137.15	152,662.85	71.35
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,328,100.00	3,865,943.62	1,462,156.38	72.56
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	19,160,500.00	8,939,673.34	10,220,826.66	46.66
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,040,400.00	4,274,590.96	(2,234,190.96)	209.50
210302	Түлш, халаалт	12,212,600.00	2,038,006.38	10,174,593.62	16.69
210303	Цэвэр, бохир ус	4,907,500.00	2,627,076.00	2,280,424.00	53.53
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	756,000.00	1,067,000.00	(311,000.00)	141.14
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	756,000.00	1,067,000.00	(311,000.00)	141.14
2105	Нормативт зардал	30,645,600.00	19,226,605.00	11,418,995.00	62.74
210502	Хоол, хүнс	30,645,600.00	19,226,605.00	11,418,995.00	62.74
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	1,142,100.00	1,141,300.00	800.00	99.93
210604	Урсгал засвар	1,142,100.00	1,141,300.00	800.00	99.93
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	444,000.00	444,000.00	-	100.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	444,000.00	444,000.00	-	100.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,151,500.00	8,114,700.00	36,800.00	99.55
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	5,001,500.00	4,964,700.00	36,800.00	99.26
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	3,150,000.00	3,150,000.00	-	100.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	-	9,033,946.66	(9,033,946.66)	
2134	Орон нутгийн төсвийн ерөнхийлэн захирагчдад олгох		9,033,946.66	(9,033,946.66)	
213403	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг		9,033,946.66	(9,033,946.66)	

	ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР	360,263,000.00	314,386,700.00	45,876,300.00	87.27
1310	УЛСЫН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	270,243,700.00	270,243,700.00	-	100.00
131001	Улсын төсвөөс санхүүжих	270,243,700.00	270,243,700.00	-	100.00
1320	ОРОН НУТГИЙН ТӨСВӨӨС САНХҮҮЖИХ	90,019,300.00	44,143,000.00	45,876,300.00	49.04
132001	Орон нутгийн төсвөөс	90,019,300.00	44,143,000.00	45,876,300.00	49.04
5	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл		26,589,550.52	(26,589,550.52)	
62	АЖИЛЛАГСАДЫН ТОО	20	20	-	100
620001	Удирдах ажилтан	1	1	-	100
620002	Гүйцэтгэх ажилтан	10	10	-	100
620003	Үйлчлэх ажилтан	9	9	-	100
65	ОРОН ТООНЫ МЭДЭЭЛЭЛ	19.5	19.5	-	100
650004	СЭБ болон бага, дунд боловсролын албан хаагч (ТҮБД)	8	8	-	100
650009	Төрийн үйлчилгээний бусад албан хаагч (ТҮ)	11.5	11.5	-	100

Гурав. Аудитын илрүүлэлт:

Аудитаар нийт 34,771.8 мянган төгрөгийн алдааг¹ залруулж тайлагналаа.

Үүнд: Үндсэн хөрөнгийн тодруулга тайланд 76,833,999.25 төгрөгийг барилга байгууламжид бүртгэсэн, 90,487,595 төгрөгийн барилга байгууламжийг данснаас хассан, 228,504.03 төгрөгийн элэгдлийн зардлыг хассан, машин тоног төхөөрөмжийн дахин үнэлэгдсэн 5,155,100 төгрөгийн хөрөнгийг худалдан авснаар тайлагнасан, дахин үнэлэгдсэн хөрөнгийн хасалтын 203,997 төгрөгийг худалдсан зарцуулснаар тайлагнасан, Тайлант онд бараа материалын тодруулга тайлангийн тусгай зориулалтын материалын тайланд 1-5 жил ашиглагдах 1,877,000 төгрөгийн материалыг зарцуулснаар тайлагнасан, барилгын засварын материалд 13,653,595.75 төгрөгийн хөрөнгийн шинж чанартай хөрөнгө орлогодсоныг аудитын явцад залруулж тайлагнууллаа.

Аудитаар нийт 456.1 мянган төгрөгийн зөрчил² илэрснээс, 90.0 мянган төгрөгт 1 төлбөрийн акт тогтоож, зөрчил арилгах 1 албан шаардлага хүргүүлж, 366.1 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж хүргүүллээ.

5.1 Төлбөрийн акт

Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг хэрэгжүүлж ажиллаагүй, төсвийг үр ашиггүй зарцуулсан зөрчилд 90.0 мянган төгрөгийн төлбөрийн акт тогтоов.

5.2 Албан шаардлага

Тайлант оны хөрөнгийн эцсийн үлдэгдлийг эд хариуцагчийн карттай тулгаж тоолоогүй, тооллогыг үр дүнтэй зохион байгуулаагүй зөрчлийг арилгах албан шаардлага хүргүүлэв.

5.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Нягтлан бодох бүртгэл, тайлагналтай холбоотой асуудал.

Илрүүлэлт: Санхүүгийн тайланг иж бүрэн, үнэн зөв бэлтгээгүй байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8.1-д "Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлангаа гаргах үүрэг бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүнтэй байна", Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 8.1-д "Санхүүгийн тайлагналын олон улсын стандартын дагуу нягтлан бодох бүртгэл хөтөлж, санхүүгийн тайлангаа гаргах үүрэг бүхий аж ахуйн нэгж, байгууллагын санхүүгийн тайлан нь дараах бүрэлдэхүүнтэй байна", 8.1.5-д "санхүүгийн тайлангийн тодруулга" гэж заасантай нийцэхгүй байна."

Өгсөн зөвлөмж: Санхүүгийн тайланг иж бүрэн, үнэн зөв тайлагнаж бэлтгэж байх

2. Бараа материалын данстай холбоотой асуудал.

Илрүүлэлт: Тусгай зориулалтын материалын дансанд үндсэн хөрөнгийн шинж чанартай 3 нэр төрлийн 366.1 мянган төгрөгийн хөрөнгө бүртгэсэн байна. Энэ нь Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 4 дүгээр зүйлийн 4.1-д "Аж ахуйн нэгж, байгууллага дараах бүртгэлийн стандартыг дагаж мөрдөнө", 4.1.3-д "Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандарт", 4.4-д "Энэ хуулийн 4.1.3-т заасан стандартыг Төсвийн тухай хуулийн 4.1.34-т заасан байгууллага мөрдөнө", УСНББОУС 17-д үндсэн хөрөнгө гэдэг нь "Нэгээс дээш тайлангийн хугацааны туршид ашиглагдахаар хүлээгдэж байгаа хөрөнгө юм" гэж заасантай нийцэхгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Тусгай зориулалтын материалын дансанд үндсэн хөрөнгийн шинж чанартай 3 нэр төрлийн 366.1 мянган төгрөгийн хөрөнгийг 2023 оны хагас жилийн санхүүгийн тайланд үндсэн хөрөнгийн дансанд бүртгэх

Дээрх зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2023 оны 07 дугаар сарын 03-ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Дөрөв. Аудитаар илэрсэн буруу илэрхийллийн нэгтгэл:

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Эрх бүжинхэн цэцэрлэг	2	34,771.8			2	34,771.8	2	34,771.8				
Дүн	2	34,771.8			2	34,771.8	2	34,771.8				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөг/

Байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Үүнээс				Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
							Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалт-ны тоо	Тоо	Дүн
Эрх бүжинхэн цэцэрлэг	3	366.1			1	-	2	366.1				
Дүн	3	366.1			1	-	2	366.1				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөг/

Аудитад хамрагдсан байгууллагын нэр	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Эрх бүжинхэн цэцэрлэг								
Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Эрх бүжинхэн цэцэрлэг								
Дүн	1	90.0	1	90.0				
Дүн	1	90.0	1	90.0				

Тав. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Өөрчлөлтгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
A	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
	НИЙТ	1	1			1			